

Savivaldybių žinios

Nr. 1 (940)

2025 m. sausio 14 d.

LIETUVOS SAVIVALDYBĖS 2025

Lietuvos kultūros sostinė

DRUSKININKAI 2 p.

Sausio 11 d. Lietuvos kultūros sostinės metus Druskininkai atidarė įspūdingu reginiu: elektroninės muzikos simfonija Didysis Čiurlys.

1002 EŽERŲ REGIONO YPATUMAI	3-6 p.
TARYBOS POSĖDIS NAUJOJOJE SALĖJE	10-11 p.
PAGERBTI METŲ GERIAUSIEJI	12-13 p.

LIETUVOS KULTŪROS SOSTINĖ DRUSKININKAI

Diana SINKEVIČIŪTĖ

Gruodžio 6-ąją kultūros sostinės simbolį – gintaro medį – iš Kaišiadorių rajono savivaldybės mero Šarūno Česnos paėmęs Druskininkų savivaldybės meras Ričardas Malinauskas (dešinėje) sakė, kad prestižinis Kultūros sostinės statusas suteiks galimybę Druskininkams ne tik parodyti savo kultūrinį potencialą, bet ir dar labiau sustiprins kultūros ir turizmo sektorių.

„Kaišiadorys kvietė į kultūros kelius ir keliones, o Druskininkai visus kvies pažinti Mikalojaus Konstantino Čiurlionio genialumą, prisiliesti prie jo kūrybos, kartu švęsti šio iškilaus menininko 150-ąjį gimtadienį. Per metus planuojame surengti daugiau kaip 350 renginių. Sieksime praplėsti kultūros renginių spektrą, išnaudodami unikalų mūsų miesto aplinką ir kurorto išskirtinumą, kad kultūra taptų dar labiau prieinama mūsų bendruomenei ir visiems svečiams“, – akcentavo Druskininkų savivaldybės meras Ričardas Malinauskas.

„ČIURLIONIO PALIESTI“: IDĖJOS ĮGYVENDINIMAS

„Čiurlionio paliesti“ – tokia pagrindinė 2025 metų Lietuvos kultūros sostinės Druskininkų tema.

Pasak Druskininkų kultūros centro direktorės Raimondos Varaškaitės, Druskininkai su dideliu užsidegimu ruošiasi tapti Lietuvos kultūros sostine – drauge su šalies kultūros ekspertais, įstaigomis, menininkais ir bendruomenių atstovais intensyviai dirbame, planuodami renginius, kurie pritrauks tiek vietos gyventojus, tiek svečius iš visos Lietuvos ir užsienio.

Druskininkai siekia ne tik atskleisti Čiurlionio kūrybos daugialypiškumą, bet ir įkvėpti jaunąją kartą novatoriškiems meno projektams.

„Čiurlionio paliesti“ apima visas meno rūšis – nuo dailės ir literatūros iki šokio ir tea-

tro. Siekėme įtraukti ir kuo įvairesnes bendruomenes, kad renginiai atspindėtų miesto unikalų charakterį bei kultūrinę įvairovę. Skirsime ypatingą dėmesį ne tik didelio masto renginiams, tokiems kaip koncertai, parodos ir Čiurlionio 150-ųjų gimimo metinių minėjimas, bet ir mažesnėms iniciatyvoms, kurios suburtų gyventojus, kurorto svečius ir skatintų jų kūrybiškumą“, – kalbėjo R. Varaškaitė.

HARMONIJA IR GAMTA – DRUSKININKŲ, KAIP LIETUVOS KULTŪROS SOSTINĖS, LOGOTIPO KŪRIMO KELIAS

Pasak Druskininkų savivaldybės Turizmo, komunikacijos ir kultūros skyriaus vedėjos Vaivos Žagunienės, 2025-ųjų Lietuvos kultūros sostinės logotipą Druskininkai kūrė siekiant išreikšti miesto tapatybę, kuri jungia gamtos grožį, kultūros paveldą ir unikalų kurorto klimatą.

„Logotipas apjungia kelis svarbius elementus: gydomąsias mineralines versmes, kurios atspindi kurorto istoriją ir sveikatingumo tradicijas, taip pat „saulės tako“ motyvą, simbolizuojantį sveikatai palankų Druskininkų klimatą. Miškingumas atvaizduojamas per žalius tonus, kurie perteikia poilsį ir gamtos

įkvėpimą, o deguonies terapija, kaip gryno oro ir sveikatos simbolis, taip pat skatina kūrybiškumą ir gerovę. Visi šie elementai susijungia į harmoningą vizualinę kalbą, kuri pabrėžia Druskininkus kaip miestą, kur menas, kultūra ir poilsis harmoninga pusiausvyra kuria unikalų patirtį“, – sakė V. Žagunienė.

ĮSPŪDINGAS ATIDARYMAS

Lietuvos kultūros sostinės metus sausio 11 d. Druskininkai atidarė įspūdingų renginių. Atidarymo renginio choreografiją kūrė pasaulinio garso prancūzų choreografas Sadek Berrabah, žinomas dėl savo darbo su žvaigždėmis, tokiomis kaip Shakira, Chris Brown ir „Black Eyed Peas“. Renginio režisierius Aurimas Kamantauskas, įtrauktas į šimto įtakingiausių pasaulio renginių industrijos asmenybių sąrašą, sukūrė netikėtų efektų kupiną reginį.

Atidarymo metu ypatingas dėmesys buvo skirtas Mikalojaus Konstantino Čiurlionio kūrybai. Elektroninės muzikos interpretacijos paruošė druskininkietis Liudas Lazauskas-Roe Deers, siekdamas sujungti skirtingas kartas.

Šis renginys buvo įžanga į metus trukusią kultūros programą, kuri Druskininkus dar labiau įtvirtins kaip unikalų kultūros ir kūrybos miestą.

„Savivaldybių žinioms“ jau 28 metai!

Junkitės ir sekite mus facebook savzinios

„Savivaldybių žinių“ feisbuko paskyra – langas pozityvumui!

Vietovės tapatumas – tai gamtos ir žmogaus santykio rezultatas. Todėl nieko stebėtino, kad Utenos regionas, kuriame yra šešios savivaldybės, pirmiausia save pristato kaip 1002 ežerų kraštą. „Tai daugiau nei trečdalis visų Lietuvos ežerų. Čia yra giliausias ir vienas švariausių Lietuvoje Tauragno ežeras. Per šio krašto Asvejos ežerą nutiestas ilgiausias 22 km medinis tiltas. Čia telkšo didžiausias ežeras – Drūkšų ežeras,“ – rašoma Utenos regiono interneto svetainėje.

Deja, kaip teigiama Utenos regiono plėtros plane, šis gražus kraštas išgyvena tuštėjimo metą. 2021 m. pradžios duomenimis, kraštas per 2014–2020 m. patyrė vieną didžiausią neigiamą gyventojų skaičiaus pokytį šalyje. „Bendras gyventojų skaičius per analizuojamą laikotarpį Utenos regione sumažėjo nuo 142 564 iki 123 483, t. y. 13,4 proc., bei pagal šį rodiklį lenkė tik Tauragės regioną, kuriame gyventojų skaičius sumažėjo 13,9 proc., kai tuo tarpu vidutiniškai šalyje gyventojų mažėjo 5 proc. Visose Utenos regiono savivaldybėse neigiamas gyventojų skaičiaus pokytis (nuo 9,6 proc. iki 17,6 proc.) ženkliai lenkė bendrą šalies vidurkį. Analizuojamu laikotarpiu didžiausias gyventojų skaičiaus sumažėjimas fiksuotas Ignalinos rajono savivaldybėje – 17,6 proc., mažiausias – Utenos rajono savivaldybėje – 9,6 proc. (Anykščių – 15,9 proc., Molėtų – 13,8 proc., Visagino – 12,1 proc., Zarasų – 15,5 proc.)“, – teigiama aukščiau minėtame dokumente.

Šešių regiono savivaldybių merai tikisi, kad paramos lėšos regionų plėtrai padės sukurti palankias gyvenimo ir veiklos sąlygas verslui, plačiau pristatyti gamtos žmogaus sukurtus krašto ypatumus.

„Utenos regiono plėtros taryba jau yra pasitvirtinusi regiono plėtros planą ir nuo 2025-ųjų prasideda jo realus įgyvendinimas“, – po 2024-ųjų gruodžio 12 dieną Alantos dvare įvykusio Utenos regiono plėtros tarybos kolegijos posėdžio, kuriame buvo patvirtinti plano pakeitimai, „Savivaldybių žinioms“ sakė šio regiono plėtros tarybos kolegijos pirmininkas, Molėtų rajono savivaldybės meras Saulius Jauneika. Šiame posėdyje buvo išklaudyta ir informacija apie Pasaulio banko pradedamą

1002 EŽERŲ REGIONO YPATUMAI

Justė BRIGĖ

vykdyti projektą, kuris turėtų sustiprinti krašto verslą.

REGIONO YPATUMAS – DVI FUNKCINĖS ZONOS

Regiono plėtros plane skelbiamoje ataskaitoje akcentuojamas dvigubai spartesnis nei šalyje laukiančių būsto asmenų skaičiaus augimas. Pagal 2018 m. gruodžio 31 d. duomenis nustatyta, kad 10 000 gyventojų tenkantis laukiančiųjų socialinio būsto asmenų (šeimų) skaičius regione siekė 37,7 asmenis, o pagal 2022 m. gruodžio 31 d. duomenis net 54,6. Kai tuo tarpu šalyje 10 000 gyventojų tenkantis laukiančiųjų socialinio būsto asmenų (šeimų) skaičius didėjo nuo 28,4 iki 33,9. Esama depopuliacija daro spaudimą viešųjų paslaugų efektyvumui ir kokybei, atsiliepiama sveikatos priežiūros sistemai, tai nulemia dar didesnę sveikatos paslaugų teikimo tarpregioninį atotrūkį. Sparčiai mažėjant gyventojų skaičiui ir didėjant jų amžiui, emigruojant jauniems produktyviems darbingo amžiaus gyventojams sparčiai mažėja ir mokinių skaičius, nebesuformuojami pilni klasių komplektai, didėja infrastruktūros išlaikymo kaštai. Dėl to mažėja bendrojo ugdymo mokyklų skaičius, jos arba

visai uždaromos, arba prijungiamos prie kitų mokyklų ir tampa jų skyriais. Tarp regiono privalumų iškeliami gamtos ir paveldo turtai, kuriuos galima panaudoti tiek sprendžiant demografinę problemą, tiek sudarant palankesnes verslo sąlygas.

Kaip teigė kolegijos pirmininkas Saulius Jauneika, atlikta regiono analizė labai svarbi planuojant rajonų perspektyvas, bet savo norus jos buvo priverstos derinti su ministerijų rengiamais aprašais, kurių dalis dar keitėsi 2024-ųjų pabaigoje. Taigi, nors ir buvo išsiaiškinta, kuria kryptimi juda regionas, bet teko prisiderinti prie paramos teikimo aprašų, kurie vis dar atsilieka nuo politikų pažadų regionams suteikti didesnę savarankiškumą: vis dar vadovaujamosi nuostata iš aukščiau geriau matyti. Tačiau esama ir geresnių pokyčių. „Labai gerai, kad numatyta 30 proc. visos paramos skirti regionams, manyčiau, tai yra labai didelis žingsnis į priekį“, – geresnį pokytį įžvelgia kolegijos pirmininkas.

Siekiant sustiprinti savivaldybių bendradarbiavimą, sprendžiant bendras problemas, yra numatytos funkcinės zonos ir lėšos jose įgyvendinamiems projektams. Utenos regione yra dvi funkcinės zonos. Viena jų bendriems

Savivaldybių žinios

„Savivaldybių žinios“ leidžiamas nuo 1996 m.
Markučių g. 15, LT-11347 Vilnius,
el. p. info@savzinios.lt, interneto svetainė www.savzinios.lt
Direktorė Lina Belevičienė, tel. 8685 39454,
redaktorius Romas Gurklys, tel. 8685 39452,

Facebook savzinios leva Cataldo,
cataldoieva@gmail.com

Tiražas 3500 egz.
ISSN 1392–2467

Mūsų partneriai

STRUCTUM

Mano Kraštas

Utenos rajono meras Marijus Kaukėnas.

Anykščių rajono meras Kęstutis Tubis.

Molėtų ir Zarasų rajonų merai Saulius Jauneika ir Nijolė Guobienė.

Visagino meras Erlandas Galaguz.

projektams telkia Anykščių, Utenos ir Molėtų rajonų savivaldybes, antra – Ignalinos ir Zarasų rajonų bei Visagino savivaldybes. „Tačiau tarp mūsų nėra priešpriešos, nes ir vieni, ir kiti sprendžiame visam regionui būdingas problemas. Manau, kad tai daryti mums pavyksta pakankamai sėkmingai. Pavyko susitarti dėl bendrų veiklų tam tikrose srityse“, – teigė Saulius Jauneika.

Molėtų rajone ketinama didinti turizmo prieinamumą. Planuojama sutvarkyti poilsio vietas, gerinti lankytinų objektų pasiekiamumą, kartu su kitomis regiono savivaldybėmis sudaryti turistinius maršrutus, kurti turizmo informacines sistemas. „Kurdami planą aiškinomės, o dabar konkretname, ką galėtume padaryti švietimo srityje, kad naudą pajustų visas regionas ir galbūt visa Lietuva, – teigė kolegijos pirmininkas, Molėtų rajono savivaldybės meras. – Esame numatę Molėtuose įkurti moderniomis technologijomis aprūpintą pažinimo centrą, kuris padėtų vaikui pažinti pasaulį. Kadangi esame vandenių kraštas, be abejo, didelį dėmesį skirsime vandeniui“.

„Nors paskutiniai aprašai buvo parengti berods lapkričio mėnesį, tikimės, kad laiku ir be didesnės sumaišties įgyvendinsime regioninius projektus, – po pasitarimo lūkesčiais pasidalijo Anykščių rajono savivaldybės meras Kęstutis Tubis. – Pasinaudojant regionų plėtrai skirtomis lėšomis Anykščių rajono savivaldybė yra numachiusi įgyvendinti kelis turizmo plėtros projektus, susijusius su aktyvesniu Anykščių šilelio, Šventosios įtraukimu į lankytojų pritraukimą ir turizmo paslaugų įvairinimą“.

„Regioninės plėtros taryboje esame pasitvirtinę planą ir pagal jį rengsime projektus. Taigi 2025-aisiais jiems ir skirsime didžiausią dėmesį, – sakė Utenos rajono savivaldybės meras Marijus Kaukėnas. – Utenos rajono savivaldybė pirmoji Lietuvoje pradėjo socialinio būsto įsigijimą pasinaudojant paramos lėšomis. Pagal 2021–2027 m. ES fondų investicijų programos Regioninės pažangos priemonę

„Sumažinti pažeidžiamų visuomenės grupių gerovės teritorinius skirtumus“ planuojame įsigyti 10 socialinių būstų. 2025-aisiais pradėsime įgyvendinti senojo miesto baseino rekonstrukcijos projektą, planuojame rajone įrengti senjorų dienos centrą, jaunimo užimtumo erdves, pradėdame rengti techninius projektus dėl daugiabučių kvartalų rekonstrukcijos, šaligatvių įrengimo. Pasinaudodami funkcinės zonos teikiamomis galimybėmis esame sumanę įrengti šešias stovyklavietes, plėsti turizmo paslaugų galimybes. Tikimės, kad iki 2029 m. pabaigos projektus, finansuojamus regioninės plėtros lėšomis, sėkmingai įgyvendinsime“.

VIZA – VISAGINAS, IGNALINOS IR ZARASŲ RAJONAI

„Ignalinos ir Zarasų rajonų bei Visagino savivaldybės bendradarbiavimas prasidėjo nuo bendrų rūpesčių, susijusių su atominė elektrine, tad jie ir pageidavo bendradarbiavimą tęsti atskiroje funkcinėje zonoje“, – teigė Utenos regiono plėtros tarybos kolegijos pirmininkas Saulius Jauneika.

„2025-ieji Visaginui ne tik regioninės plėtros lėšomis finansuojamų projektų įgyvendinimo, bet ir mūsų miesto įkūrimo 50-ieji metai. Tad didelė metų veiklų dalis suksis apie jubiliejų, nes per įvairius renginius jį švėsime visus metus, – sakė Visagino savivaldybės meras ir Utenos regiono plėtros tarybos kolegijos pirmininko pavaduotojas Erlandas Galaguz ir juokaudamas pridūrė. – Ne taip dažnai surasime miestą, kuris būtų jaunesnis už merą“.

Kalbant apie regionų plėtrą, jis pasidžiaugė VIZA rezultatais. „Esame pasirengę plėtros strategiją ir ją jau inkorporavę į Utenos regiono strateginius planus. Savivaldybės esame nusimačiusios veiklas, kurias plėtros pasinaudodamos funkcinėi zonai skiriamomis lėšomis. Manau, mums pavyks sėkmingai įgyvendinti ir socialinius, ir ekonominius, ir turizmo projektus, – lūkesčiais dalijosi Erlandas Galaguz. – Mes jau spėjome pajusti bendradarbiavimo naudą. Susitelkus mums pavyko pasiekti, kad jau šį pa-

vasarį traukinio Vilnius–Turmantas maršrutas būtų pratęstas iki Daugpilio. Tai naudinga tiek Visaginui, tiek Ignalinai, tiek Zarasams“.

Pagrindinė Visagino savivaldybės plėtros kryptis – pramonė. „Taigi mūsų darbas ir orientuotas į pramonės įmonių ir darbo vietų kūrimą. Šioje srityje esame daug padarę ir labai norime, kad Seimas priimtų sprendimą pagal pasirašytą memorandumą dėl laisvosios ekonominės zonos kūrimo Visagine. Tas sprendimas labai svarbus ne tik mūsų savivaldybei, bet ir visai regioninei plėtrai“, – akcentavo Visagino savivaldybės meras.

Erlandas Galaguz pasidžiaugė ir savivaldybės įdirbiu sprendžiant švietimo problemas. Bendradarbiaujant su norvegų organizacija „FIRST Scandinavia“, įkurtas Niutono kambarys. Visagino savivaldybė įsigijo Niutono koncepcijos ugdymo modulius, kuriais naudodamiesi mokiniai aiškinasi, kas yra energija, koks jos poveikis aplinkai, tyrinėja įvairias matematinės strategijas. „Matydami mokytojų pasitenkinimą, žibancias vaikų akis, suprantame, kad buvo pasirinktas teisingas sprendimas“, – pasidžiaugė meras.

„Jei ne regionų plėtrai skirtos ES lėšos, Zarasų rajono savivaldybė tokio proveržio tikrai neturėtų. Iš savivaldybės biudžeto daug ko negalėtume padaryti, nes didelę jo dalį privalome panaudoti socialinėms išmokoms. O jų labai daug. Kyla klausimas, ar tiek jų reikia, ir apskritai, ar valstybė jas turėtų perkelti savivaldybėms, – svarstė Zarasų rajono savivaldybės merė Nijolė Guobienė. – O juk regionams labai svarbu kurti gyventojams patrauklią infrastruktūrą, sudaryti palankias sąlygas verslininkams, nes nemažą dalį savivaldybių biudžeto pajamų sudaro gyventojų pajamų mokestis“.

Merės teigimu, Zarasų rajono galimybės labai plačios, labai palankūs gamtos ištekliai, todėl pasinaudodama funkcinės zonos projektams skirtomis lėšomis, savivaldybė planuoja kurti laisvalaikio ir sveikatingumo kompleksą. „Jau yra įvykęs idėjos tarptautinis koncepcijos

Ignalinos rajono meras Laimutis Ragaišis (centre): „Tikiuosi, kad regionų politika, išdainuota, iškalbėta, pagaliau virs kūnu“.

ir vizualizacijos projektas, su pirmos vietos laimėtoju jau pasirašyta sutartis ir pagal šią koncepciją rengiamas projektas, – planais dalijosi merė. – Šis projektas yra itin svarbus, nes šiuo metu daugelis Zarasų gyventojų, siekdami gauti kokybiškas sveikatingumo paslaugas ar treniruotis sporto aikštelėse, yra priversti vykti į kitus miestus. Laisvalaikio ir sveikatingumo centro atsiradimas ne tik suteiks vietiniams galimybes mėgautis kokybiškais paslaugomis, bet ir pritrauks daugiau lankytojų į Zarasus tiek vasarą, tiek šaltuoju metų laiku“.

Kaip teigia Nijolė Guobienė, savivaldybės planuose yra ir aplinkkelio statyba, Zarasų miesto centro atnaujinimas. „Zarasai – kultūros, sveikatingumo ir laisvalaikio kraštas, jo patrauklumo didinimui ir nukreipiamame paramos lėšas“, – pabrėžė merė.

„Žiūrint globaliau, funkcinė zona, apimanti kelių savivaldybių teritorijas, yra labai prasminga ir naudinga, nes kiekviena savivaldybė atskirai, šiuo atveju Ignalina, kuri gyventojų skaičiumi yra turbūt pati mažiausia iš senųjų rajonų, negali sukonzentruoti į vieną vietą visko, ko reikia gyventojams. Mums reikia vienas kitam padėti, stipriau plėtojant kažkurį sritį, tarnaujančią ir kaimyninėms savivaldybėms. Kai dirbame atskirai, stengdamiesi sukurti viską, pinigai ištaškomi nepasiekiant norimo tikslo, – svarstė Ignalinos rajono savivaldybės meras Laimutis Ragaišis. – Funkcinių zonų sukūrimas naudingas tuo, kad padeda savivaldybėms išsigrįninti ir plėtoti tas sritis, kurioje savivaldybė yra stipriausia. Kai yra pasidalijimas, atsiranda galimybė susikonzentruoti didesnei veiklai“.

Meras patikino, kad Ignalina išliks žiemos sostine, kad nepaisant orų kaprizų, tiek jų krašte būtų galima pajusti žiemos malonumus.

REGIONAI VIS DAR TIKISI

Taip jau sutapo, kad Utenos regiono plėtros tarybos posėdis vyko tą pačią dieną, kai prisiekė naujos kadencijos Vyriausybė.

„Iš naujos Vyriausybės tikiuosi ne teorinio, o realaus požiūrio į regionus. Iki šiol, nors apie regionus kalbama seniai, nuo teorinių kalbų taip ir nepereinama prie praktinių darbų. Realiai regioninė politika nevykdoma. Didžiausios investicijos nukreipiamos į didžiuosius miestus“, – palinkėjimą naujai Vyriausybė pasiuntė Utenos rajono meras Marijus Kaukėnas.

„Iš naujosios valdžios tikiuosi konceptualaus ir bendradarbiavimo su savivalda grįsto darbo. Labai svarbu, kad Vyriausybė įsiklausytų į vietos rūpesčius, į savivaldos problemas. Dialogas priveda prie teisingų sprendimų. Jei dialogas bus sustiprintas, ko labai tikiuosi, neabejoju, kad regionai atsigaus. Savivaldai užtenka ir kompetencijų, ir noro, ir aktyvumo, todėl centrinei valdžiai į savivaldą nereikėtų žiūrėti kaip į jaunesnįjį ir mažiau gebantį brolių“, – teigė Visagino savivaldybės meras Erlandas Galaguz.

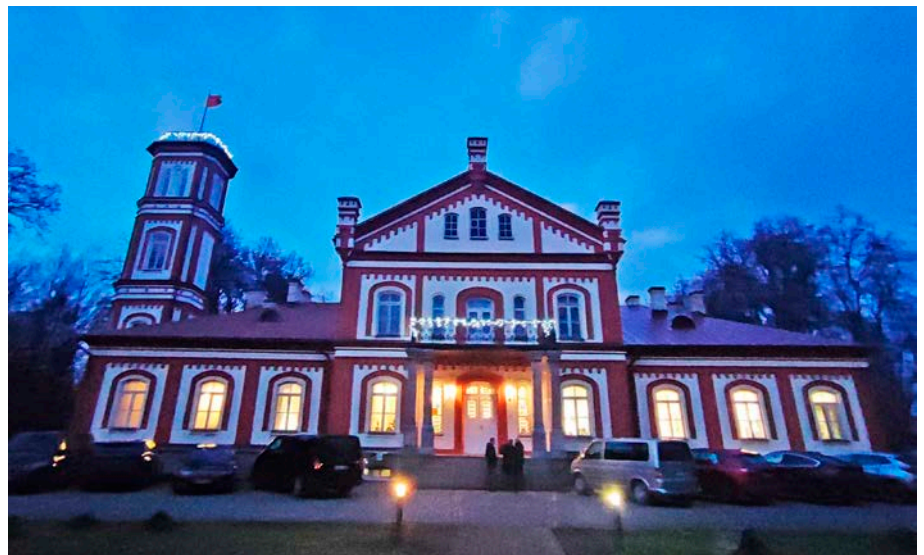
„Iš naujos Vyriausybės narių tikimės normalaus, glaudaus bendradarbiavimo. Tada visos regioninės plėtros priemonės būtų normaliai

įgyvendinamos“, – lūkesčiais dalijosi Anykščių rajono savivaldybės meras Kęstutis Tubis.

„Būtų gerai, jei Vyriausybė ant savivaldos pečių neperkeltų tų problemų, kurias pati turėtų spręsti“, – teigė Zarasų rajono savivaldybės merė Nijolė Guobienė.

„Visos Vyriausybės žada didinti regionų savarankiškumą, bet realiai to žadamo savarankiškumo taip ir nesulaukiame“, – sakė Molėtų rajono savivaldybės meras Saulius Jauneika.

„Tikiuosi, kad regionų politika, išdainuota, iškalbėta, pagaliau virs kūnu. Kol kas daug kalbėta, bet tos kalbos baigiasi Vilniaus ribose. Norėtusi, kad mums, vadinamiesiems *parubežiniams* regionams, gyvenantiems, kaip mes sakome, veidu į Lietuvą, nugara į sieną, būtų skiriamas kitoks požiūris. Lietuva – ne didmiesčiai, Lietuva yra tokia, kokia yra žemėlapyje. Kiekvienas kampelis ir kiekvienas kaimelis turėtų būti gyvas, įveikintas ir patogus gyventi žmogui“, – naujai Vyriausybei priminė Ignalinos rajono savivaldybės meras Laimutis Ragaišis.

Tarybos posėdis vyko Alantos dvare. Dalyviams prisiminimui buvo įteikti maži dvaro maketai.

Simbolinę salės įkurtuvių juostelę perkirpo rajono meras Antanas Pocius, vicemeras Rimantas Pransys, administracijos direktorius Edmundas Toliušis ir buvęs ilgametis meras Povilas Žagunis.

TARYBOS POSĖDIS NAUJOJOJE SALĖJE

Justė BRIGĖ

Gruodžio 17 d. paskutinis Panevėžio rajono tarybos posėdis, kuriame priimta 40 sprendimų, vyko naujai įrengtoje salėje, o prieš posėdį priesaiką davė nauja Tarybos narė Ilona Benetaitė. Ji Tarybos nare tapo po to, kai spalio mėnesį vykusiuose Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose laimėjo jos bendrapartietė Lietuvos socialdemokratų partijos narė Modesta Petrauskaitė.

ERDVĖ KONSTRUKTYVIAM DARBUI

Stebint susirinkusiems Tarybos nariams ir savivaldybės administracijos darbuotojams simbolinę naujai įrengtos posėdžių salės įkurtuvių juostelę perkirpo rajono savivaldybės meras Antanas Pocius, vicemeras Rimantas Pransys, administracijos direktorius Edmundas Toliušis ir buvęs ilgametis meras, dabar – Tarybos narys Povilas Žagunis.

Patalpas pašventino Krekenavos bazilikos rektorius, Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų parapijos klebonas, Panevėžio rajono Garbės pilie-

tis Gediminas Jankūnas. Dvasininkas linkėjo, kad šioje salėje būtų priimami teisingi, žmonių gerovei skirti sprendimai.

„Salės remonto darbai ir nauja IT įranga savivaldybei kainavo 265 tūkst. eurų. Iš jų 174 tūkst. eurų panaudoti patalpos remontui, 36 tūkst. eurų baldams ir 55 tūkst. eurų IT įrangai, – sakė rajono savivaldybės meras Antanas Pocius. – Svarstymų dėl patalpos, kurioje įrengti posėdžių salė, buvo nemažai. Buvo net pasiūlymas statyti priestatą. Tačiau apsisprendėme rekonstruoti esamą salę. Juo labiau, kad nuplėšus visas dangas, salė pusmetriu prasiplėtė“.

Panevėžio rajono savivaldybės pastate yra įsikūręs Civilinės metrikacijos skyrius ir tikimasi, kad metų pabaigoje rajono jaunavedžiai jau galės tuoktis atnaujintoje salėje. „Gal taip ir bus, bet yra ir nemažai abejonių, nes viskas vyksta daug lėčiau, negu norėčiau. Paslaugų pirkimo konkursai, projektuotojai, labai dažnai vėluoja. Žinoma, darbus vilkinančių projektuotojų paslaugų galėtume atsisakyti, bet tada kyla teismų grėsmė ir darbai dar ilgiau gali

užsitęsti. Tokia darbų trukmė man yra nepriimtinausias dalykas, neatitinkantis nei mano tikslų, nei charakterio“, – atviravo meras.

2024 METŲ RYŠKIAUSI DARBAI

Nepaisant visų kliuvinių, 2024 m. Berniūnų kaime duris atvėrė pirmoji Panevėžio rajone moduliniam namelyje įsikūrusi biblioteka. Savivaldybei skyrus daugiau kaip 19 tūkst. eurų, atnaujintas reprezentacinis Panevėžio rajono objektas – 1880 m. pastatytas Stultiškių vėjo malūnas, kuriame įrengtas vienintelis Lietuvoje Linų muziejus. Velžio seniūnijoje Liūdynės kaime atidaryti grupinio gyvenimo namai žmonėms su negalia. Savivaldybės biudžeto lėšomis pradėtas įgyvendinti projektas „Sporto bazės atnaujinimas Dembavoje“. Tai pirmasis toks didelis modernus visuomenei atviras sporto objektas Panevėžio rajone. 2024-aisiais atėjus rudeniiui daugelyje gyvenviečių ir gatvių uždegtas modernizuotas apšvietimas, veikiantis per visą naktį. Smilgių miestelyje atidarytas Panevėžio rajono socialinių paslaugų centro padalinys – vaikų die-

Posėdžių salė atitverta stikline siena.

Priesaiką davusių naujų Tarybos narę Iloną Benetaitę pasveikino rajono meras Antanas Pocius.

nos centras. Atnaujintas Vadoklių seniūnijos administracijos pastatas. Panevėžio rajono savivaldybės biudžeto lėšomis buvo atliekami melioracijos, hidrotechnikos, kitų inžinerinių statinių remonto darbai, pasitarnaujantys žemės ūkio veiklų sąlygų gerinimui. 2024 m. melioracijos įrenginių remontui ir vandentvarkos projektams įgyvendinti iš savivaldybės biudžeto skirta rekordiškai didelė – daugiau kaip 1 mln. eurų – suma.

Gera žinia 2024-aisiais pasiekė ir Krekenavos seniūnijoje Ustronės kaime esančio Juozo Tumo-Vaižganto ir knygnešių muziejaus lankytojus – per Vadakties upelį baigtas tiesti naujas tiltas, kuriuo patenkama į šį unikalų istorinės atminties objektą. Pustrečio metro pločio tilto statybai naudotos aplinkai draugiškos medžiagos.

2024-aisiais pradėti įgyvendinti Panevėžio rajono savivaldybės administracijos planai besiplečiančiame priemiestiniame Molainių kaime įsteigti šiuolaikišką vaikų lopšėlį-darželį.

Prieš Kalėdas gera žinia pasiekė Velžio gyventojus – prateštas vietinio priemiestinio susisiekimo maršrutas Panevėžys–Velžys II. Gruodžio 18 dieną pradėjo kursuoti UAB Transporto centras mikroautobusus, kuris keleivius veža per visą Velžio gyvenvietę.

„2025-aisiais rajone startuoja labai daug europinių projektų. Juos įgyvendinant reikalingas nemažas savivaldybės indėlis, bet, tikiuosi, savivaldybėms bus padidintas skolinimosi limitas ir didesnių problemų neturėtų kilti, – mintimis dalijosi rajono savivaldybės meras Antanas Pocius. – Man nesuprantamas centrinės valdžios požiūris riboti savivaldybių veiklą, ribojant skolinimąsi. Gyventojams geresnė infrastruktūra, keliai, modernizuoti pastatai reikalingi šiandien, kodėl jie verčiami laukti dešimt ar net daugiau metų“.

NEMALONUS PRIVERSTINIS SPRENDIMAS

„Dabar, palyginti su tuo, kas buvo prieš 20 metų, savivaldoje visai kita situacija. Visai kitokios biudžeto galimybės, tad dirbant ar tarybos nariu, ar meru, yra šansas pasiūlyti gerą sprendimą, – po posėdžio sakė su vie-

nos kadencijos pertrauka nuo 1990 metų renkamas į savivaldybės tarybą, ilgametis rajono meras, Auksinės krivulės riteris Povilas Žagunis. – Anksčiau geriausias sprendimas buvo surasti išeitis, kaip išsisukti iš sudėtingos finansinės situacijos. Dabar visai kitaip, todėl priimami geri sprendimai, daromi gražūs darbai. Panevėžio rajonas, kaip ir visa Lietuva, labai pasikeitė į gerąją pusę. Ir keliai, ir ugdymo įstaigos, tik gaila, kad didėja gyventojų amžius, mažėja jų ir vaikų skaičius. Tačiau tos problemos nėra vien lietuviškos, tai europietiškos problemos. Šiandien sunku pasakyti, kaip tą situaciją pakeisti ir kokių protų ar investicijų tam reikia“.

Apžvelgdamas paskutinio 2024-ųjų Tarybos posėdžio darbotvarkę Povilas Žagunis pasidžiaugė, kad dabar savivaldybės biudžetas gali būti koreguojamas atsižvelgiant į poreikius. Anksčiau tai buvo galima daryti tik kartą per metus. Tad ir paskutiniame metų posėdyje buvo patvirtinti biudžeto pakeitimai.

Buvęs Panevėžio rajono savivaldybės meras Antanas Pocius pažymėjo, kad praėjusių metų savivaldybės biudžetas didesnis nei buvo planuota. Daugiau surinkta gyventojų pajamų mokesčio.

Tarybos nariams ir merui nemaloniausias paskutinio posėdžio sprendimas – pabrangintas atliekų surinkimas. „Nors mokesčiai ir nedaug didėja, dviejų asmenų šeimai mėnesio mokesčiai didėja vienu euru, bet priimti sprendimą, kuris brangina gyventojams atliekų tvarkymą, nėra malonu. Nors, kita vertus, ką reikiama tas euras, kai kyla atlyginimai, brangsta degalai. Kiekvieną didėjimą privalome įvertinti blaiviai“, – svarstė Povilas Žagunis.

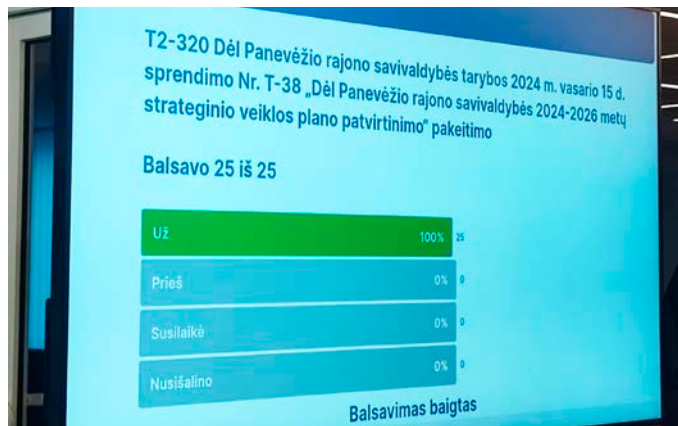
„Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų ir komunalinėms atliekoms nepriskiriamų buitįje susidarantių atliekų tvarkymo pakeitimus buvo pats sunkiausias paskutinio metų posėdžio klausimas, – teigė rajono savivaldybės meras Antanas Pocius. – Atliekų surinkimas rajono gyventojams pabrangsta 19 procentų. Tačiau tame savivaldybės kaltės nėra. Tai auksčiau stovinių valdžios institucijų sprendimų pasekmė ir mes nieko negalime pakeisti. Aišku, liūdna, kad brangsta, bet kito kelio neturime.

Numatytas didesnis vartų, taršos mokesčiai. Jei 2017 metais, kai buvo įvesta rinkliava už atliekų surinkimą, vartų ir taršos mokesčio kainų sudėtyje beveik nesimatė, dabar jie sudaro daugiau negu trečdajį visos rinkliavos. Žinoma, taryba galėjo ir nedidinti kainos, bet tada tą skirtumą būtų tekę dengti iš savivaldybės biudžeto. Kuris variantas geresnis, aš nežinau“.

SKATINA GERA DARBO APLINKA

Rajono savivaldybės darbo rezultatai tiesiogiai siejasi su administracijos specialistų požiūriu. „Kolektyve atsirado daugiau pozityvumo, nes labai daug bendravome su skyrių vedėjais, specialistais. Tai mano, kaip administracijos vadovo, pozityviausias darbas, – pasiteiravus apie svarbiausius 2024-ųjų metų darbus kalbėjo savivaldybės administracijos direktorius Edmundas Toliušis. – Visada administracijos specialistams akcentuoju, kad aš niekada nebūsiu geresnis socialinis specialistas už socialinio skyriaus darbuotojus, nebūsiu geresnis statybininkas už Statybos skyriaus specialistus. Kiekvieno skyriaus vadovai ir specialistai yra aukštesnės kvalifikacijos. Be abejo, sprendžiant įvairius klausimus atsiranda skirtingos nuomonės, todėl visada reikia kalbėtis. Juk daug geriau, kai sprendimas ieškomas per diskusiją. Aš pasakau savo nuomonę, specialistas pasako savo ir labai gerai, kad tiek vienas, tiek kitas savo nuomonę grindžiame motyvais. Gero rezultato negalima pasiekti, kai vadovas pasako, o darbuotojai pritariaimai pakinkuoja galvą“.

Nors, kaip teigė direktorius, atlyginimai yra svarbūs kiekvienam savivaldybės darbuotojui, bet ne labai svarbus vaidmuo tenka ir darbo aplinkai. „Darbo aplinkos gerinimui skiriu labai daug dėmesio. Tad bendravimas su darbuotojais užima beveik visą darbo dieną. Dokumentų vizavimui ir pasirašymui, kitiems techniniams darbams tenka skirti pietų pertrauką, pasilikti po darbo, bet man tai nėra našta. Labai gerai, kad meras yra įteisinęs tokią darbo tvarką, kad bet kada bet kuris darbuotojas gali užėiti tiek pas direktorių, tiek pas merą. Tai labai svarbu sprendžiant rajono problemas čia ir dabar“, – darbu patenkintas savivaldybės administracijos direktorius Edmundas Toliušis.

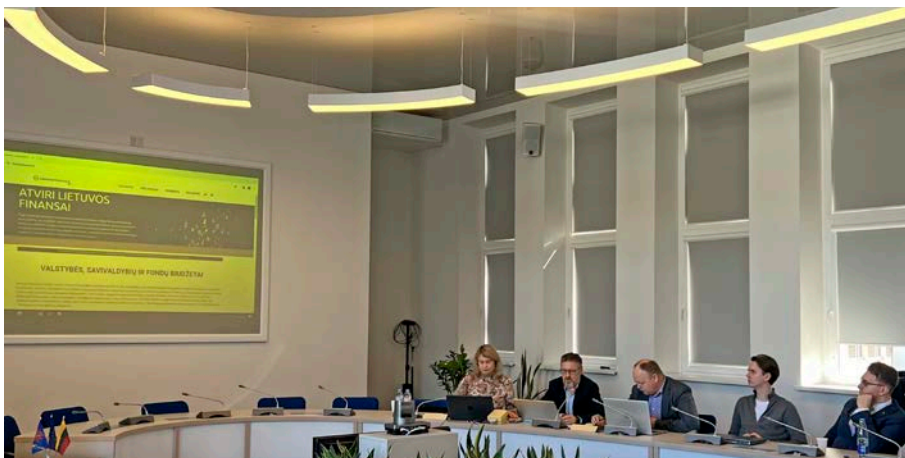
Strateginio plano pataiso balsavo: 25, už 25.

Už tarybos nario nusišalinimą dėl privačių interesų balsuojama rankų pakėlimu.

KASMET ATNAUJINAMOS ANALITINĖS PRIEMONĖS ŠALIES SAVIVALDYBĖMS – PATIKIMA METODINĖ PAGALBA PRIIMTI DUOMENIMIS GRĮSTUS SPRENDIMUS

Prieš metus šalies savivaldybės, į rankas gavusios Centrinės projektų valdymo agentūros (CPVA) ekspertų sukurtus analitinius įrankius ekonominės, socialinės ir finansinės situacijos savivaldybėje vertinimui bei planavimui, jau spėjo pajusti šių priemonių galimybes ir naudą, ieškant optimalių sprendimų gyvenimo gerovei ir kokybei užtikrinti.

Kauno, Alytaus miestų, Zarasų rajono ir Druskininkų savivaldybės gyvenimo kokybės indeksą jau įtraukė į savo strateginius plėtros planus ir yra sektinas pavyzdys kitoms savivaldybėms, norinčioms savo politiką ir veiklos prioritetus formuoti, remiantis duomenimis grįstais sprendimais, ir siekti ilgalaikio finansinio tvarumo.

Naudojantis tinklalapyje www.lietuvosfinansai.lt skelbiamomis savivaldybių rodiklių analitinėmis priemonėmis galima realiai, remiantis rodikliais, įsivertinti savo savivaldybės esamą ekonominę, socialinę, finansinę situaciją, matyti tendencijas ir stebėti pokyčius nuo 2015 metų, palyginti savo rezultatus su bet kurios kitos savivaldybės ar apskrities, klasterio, šalies rodiklio vidutinėmis reikšmėmis. Galima stebėti savivaldybės bendrą situaciją, atskirą sritį ar atskirą rodiklį, ir, remiantis gauta informacija, planuoti ateities sprendimus.

„Šioje svetainėje savivaldybės vertinamos pagal įvairius rodiklius, tokius, kaip materialinės gyvenimo sąlygos, gyventojų verslumas ir verslo konkurencingumas, sveikatos paslaugos, švietimo paslaugos, demografija, pilietinis ir visuomeninis aktyvumas, viešoji infrastruktūra, gyvenamosios aplinkos kokybė ir saugumas. Atverti susisteminti ir detalūs Lietuvos viešųjų finansų duomenys, įdiegtos elektroninės paieškos ir analizės priemonės leidžia surasti ir įvairiais pjūviais analizuoti valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų finansinę veiklą, atsisiųsti duomenis“, – kalbėdama apie šių analitinių įrankių panaudojimo galimybes, sako Druskininkų savivaldybės Finansų ir apskaitos skyriaus vedėja pavaduotoja Jurgita Balčiūtė.

Šios priemonės įgalina ne tik įvertinti savo savivaldybės situaciją įvairiais pjūviais, pamatyti problemines sritis, bet ir pasilyginti su kitomis panašiomis savivaldybėmis, rengiant savivaldybių plėtros, strateginius veiklos planus, einamųjų metų biudžetus ir siekiant padidinti savarankišką turto mokestinių pajamų fiskalinį pajėgumą bei optimizuoti išlaidas pagal atskiras funkcijas, gerinant gyvenimo kokybę ir mažinant atotrūkius tarp savivaldybių.

„Tikrai labai naudinga pasilyginti su kitomis savivaldybėmis ir įvertinti, kaip įvairiais pjūviais atrodo sava savivaldybė. Ypač, kalbant apie rajono pajamas iš nekilnojamojo turto, žemės mokesčių ir žinant, kaip savivaldybės Taryboje patvirtinti šių mokesčių tarifai gali pakeisti šių mokesčių surinkimą“, – teigia Kėdainių rajono savivaldybės administracijos Biudžeto ir finansų skyriaus vedėja Jolanta Sakavičienė.

Kaip pabrėžia CPVA ekspertai, analitinėse priemonėse yra sudaryti didelės apimties rodiklių rinkiniai (vien tik gyvenimo kokybės indeksas apima 40 rodiklių iš skirtingų savivaldybės veiklos sričių), kurie yra surinkti ne tik iš viešai prieinamų oficialių duomenų šaltinių, bet ir gaunami iš įvairių institucijų. Pavyzdžiui, duomenys apie renovuotus daugiabučius gaunami iš Aplinkos projektų valdymo agentūros, o apie asmenis (šeimas), įrašytus į sąrašus socialiniam būstui nuomoti – iš šių duomenų valdytojos Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.

Šiais įrankiais patogiu naudotis, nes visus analizei parengtus rodiklius galima rasti vienoje vietoje, negaištant laiko duomenų paieškai.

Pavyzdžiui, jei domina, kaip savivaldybėje nuo 2013 m. iki 2022 m. keitėsi vidutinis mėnesinis neto darbo užmokestis, duomenis lengvai randami, naudojantis gyvenimo kokybės indeksu.

Savivaldybių pajamų ir išlaidų modeliavimo priemonės yra patalpintos CPVA tinklalapyje <https://cpva.lt/programa/savivaldybiu-rodikliu-analize/analitiniai-irankiai>. Jos leidžia ne tik matyti esamą situaciją, pagrįstą konkrečiais rodikliais, bet taip pat sudaro galimybę modeliuoti ateities situaciją, įvertinant konkrečių rodiklių pasikeitimus. Pavyzdžiui, savivaldybės Švietimo, kultūros ir sporto skyrius gali planuoti kitų metų biudžeto išlaidų švietimo funkcijos vykdymui poreikį, atsižvelgdamas į švietimo funkcijos išlaidas formuojančių pagrindinių rodiklių, tokių kaip mokinių, ikimokyklinių auklėtinių, mokytojų skaičius, mokyklų patalpų plotas, pasikeitimus.

Savivaldybių išlaidų modeliavimo priemonė yra kaip pagalbinė priemonė, kuri leidžia interaktyviai susimodeliuoti būsimas biudžeto išlaidas ir pasilyginti gautą rezultatą su įprastu planavimu sudarytomis biudžeto išlaidomis. Pasitelkiant analitinę priemonę planavimo procesas gali būti tikslesnis, nes grindžiamas realiais savivaldybių duomenimis.

Savivaldybių pajamų iš turto mokesčių ir šių pajamų atotrūkių vertinimo priemonė gali būti naudojama savivaldybei įsivertinti, ar visas mokesstinis potencialas jau išnaudotas ar ne, palyginti savo turto mokesčio tarifus, lengvatas ir mokesčių bazę su klasterio ar šalies vidurkiu.

Kaip sako mokymuose dalyvavusių savivaldybių atstovai, savivaldybių potencialių pajamų modeliavimo priemonė yra puikus instrumentas savivaldybės politikams, prieš priimant sprendimus, susijusius su mokesčių tarifų, lengvatų pokyčiais, parodyti, kaip galėtų pasikeisti mokesstinės pajamos, surenkamos iš žemės ir nekilnojamojo turto. Diskutuojant tik žodžiu apie pajamų surinkimą, situacija atrodo vienaip, tačiau, kuomet vizualizacijose matyti konkrečios potencialių pajamų sumos, gali būti priimti ir kitokie sprendimai.

CPVA parengtos analitinės priemonės, patalpintos LR Finansų ministerijos tinklalapyje „Atviri Lietuvos Finansai“ savivaldybėms yra kaip garantas, kad duomenys ir gauti rodikliai, naudojant analitines priemones, yra patikimi ir kasmet atnaujinami.

KAUNAS IŠVIEN SU UKRAINA: PATVIRTINTA REZOLIUCIJA „DĖL PARAMOS UKRAINOS PERGALĖS PLANUI“

Išreiškiant solidarumą su Ukrainos tauta ir miestais-partneriais, Kaunas įsipareigoja remti Prezidento Volodymyro Zelenskio pristatytą Ukrainos Pergalės planą. Gruodžio mėnesį miesto taryba vienbalsiu sutarimu patvirtino rezoliuciją „Dėl paramos Ukrainos Pergalės planui“. Šiuo dokumentu įsipareigojama toliau teikti visapusišką paramą kovojančiai šaliai.

SOLIDARUMAS SU UKRAINA

Rezoliucijoje „Dėl paramos Ukrainos Pergalės planui“ griežtai smerkiama Rusijos Federacijos vykdoma karinė agresija prieš Ukrainą, destabilizuojanti saugumą ir taiką regione. Kaunas įsipareigoja ir toliau nuosekliai teikti politinę, moralinę ir materialinę paramą Ukrainai, kuri prisidės prie šalies atstatymo, stiprinimo ir jos žmonių gerovės.

Dokumente numatyta intensyvinti tarptautinį bendradarbiavimą, skatinti tiesioginę paramą Ukrainos miestams. Taip pat dalintis gerosiomis praktikomis su miestais-partneriais, Lietuvos institucijomis bei savivaldybėmis dėl Ukrainos infrastruktūros atkūrimo, pagalbos švietimo, sveikatos apsaugos ir kitose srityse.

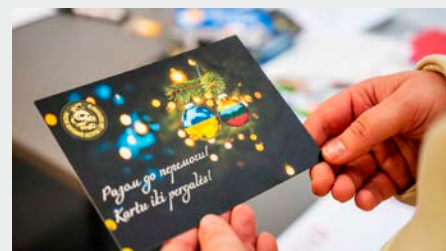
„Ši rezoliucija – Kauno solidarumo su Ukraina ženklas. Parama, kurią teikiame nuo pirmųjų karo dienų, ir toliau išliks svarbiu mūsų miesto prioritetu“, – pabrėžė Kauno meras Visvaldas Matijošaitis.

Pasak jo, tai jau antras dokumentas patvirtinantis miesto įsipareigojimą stovėti petyj su Ukraina iki pat pergalės. Kaunas dar 2022 m. pasirašė Bendrą Europos merų raginimą Europos vyriausybėms ir Europos komisijai dėti didesnes pastangas siekiant nutraukti karą Europoje.

NE KALBOMIS, O VEIKSMAIS

„Jau daugiau kaip dešimt metų Rusijos Federacija vykdo kruviną ir grubuonišką karą Ukrainoje, Europos širdyje. Nepaisant to, ukrainiečiai susitelkę ir vieningi savo siekyje atgauti teisę į konstitucines laisves, kalbą ir tradicijas bei valstybės nepriklausomybę. Kiekvieną dieną mūsų gynėjai drašiai ir nesavanaudiškai gina Ukrainos žmonių teisę egzistuoti.

Pasaulis neturi likti abejingas, kai Rusijos agresorius kasdien griaua mūsų miestus ir žudo žmones jų namuose. Vakarų šalys turėtų padidinti pagalbą Ukrainai, kad apsaugotų ją

nuo Rusijos teroro. Norėčiau pasinaudoti šia proga ir dar kartą nuoširdžiai padėkoti Kauno miesto gyventojams, valdžios organams ir visuomeninėms organizacijoms už jų palaišymą Ukrainai ir Charkivo miestui“, – laiške Kauno merui rašė Charkivo meras Ihoris Terekhovas.

Kaunas aktyviai remia Ukrainą nuo pat karo pradžios: jau išsiųsta kelios dešimtys humanitarinė parama pilnai užkrautų autobusų, greitosios pagalbos ir policijos automobilių, keli vilkikai su medikamentais, maisto produktais, higienos priemonėmis, rūbais ar kitais būtinaisiais daiktais.

Didžioji paramos dalis atiteko Kauno miestams-partneriams – Charkivui, Luckui, Lvivui, kita – Kyjivui ir Rivnei.

Ryšų su visuomene skyriaus inf.